

Załącznik do uchwały nr 56/23
Komitetu Monitorującego Program
Fundusze Europejskie dla Dolnego
Śląska na lata 2021-2027
z dnia 11 grudnia 2023 r.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Plan ewaluacji programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

**Wydział Rozwoju Regionalnego
Departament Gospodarki
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego**

2023

Spis treści

Słownik skrótów i pojęć.....	4
Wprowadzenie	6
Ramowy zakres planu.....	7
Cel planu ewaluacji.....	7
Opis planowanej wymiany doświadczeń oraz wiedzy.....	8
Przesłanki mające znaczenie dla koncentracji działań ewaluacyjnych.....	8
Przegląd struktury FEDS	10
Organizacja procesu ewaluacji.....	20
Opis procesu ewaluacji.....	20
Opis działań dot. budowy potencjału uczestników procesu ewaluacji.....	22
Opis strategii rozpowszechniania, publikacji i wykorzystywania wyników procesu ewaluacji.....	23
Opis zasobów niezbędnych do realizacji procesu ewaluacji	24
Opis planowanych do realizacji ewaluacji.....	26
Tabelaryczne zestawienie planowanych badań ewaluacyjnych	26
Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów FEDS 2021-2027	26
Badanie (analiza) dotyczące oceny wykonania wspólnych wskaźników rezultatu długoterminowego, w szczególności: - EECR06 Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (osoby), - PLEFCR03 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w postaci staży uczniowskich, uczestniczących w kształceniu lub pracujących 6 miesięcy od ukończenia nauki (osoby).....	27
Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku	28
Ewaluacja mid-term dla priorytetu Programu związanego z realizacją operacji TPST w ramach FEDS.....	29
Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku	30
Ocena realizacji instrumentów terytorialnych ZIT/IIT realizujących podejście terytorialne w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027	31
Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska	32
Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	33
Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej oraz mobilności Dolnego Śląska.....	34
Badanie efektów wsparcia udzielanego za pomocą instrumentów finansowych w ramach FEDS 2021-2027	35
Ewaluacja wpływu podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty FEDS 2021-2027	36

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Dane teled adresowe 38

Słownik skrótów i pojęć

FEDS – Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

IZ FEDS – Instytucja Zarządzająca FEDS 2021-2027

JE – Jednostka Ewaluacyjna FEDS 2021-2027

KM FEDS – Komitet Monitorujący FEDS 2021-2027

GSE – Grupa Sterująca Ewaluacją programów regionalnych Województwa Dolnośląskiego

KJE - Krajowa Jednostka Ewaluacji

KE – Komisja Europejska

UP – Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce

DWUP – Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

DIP – Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

IP – Instytucja Pośrednicząca

IT – Instrumenty Terytorialne

Wytyczne - Wytyczne dotyczące ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS+ - Europejski Fundusz Społeczny+

FST – Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

SzOP – Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji dla Województwa Dolnośląskiego 2021-2030 Subregion Wałbrzyski

Ewaluacja (badanie ewaluacyjne) – proces, którego celem jest oszacowanie jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania interwencji publicznych w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów.

Ewaluacja ad hoc – badanie realizowane w sytuacji wystąpienia wcześniej nieprzewidzianej potrzeby informacyjnej, nie wskazane w planie ewaluacji.

Ewaluacja ex-ante – ocena przeprowadzana przed rozpoczęciem wdrażania interwencji publicznej, na etapie jej projektowania, mająca na celu ocenę zasadności zaplanowanej interwencji.

Ewaluacja ex-post (retrospektywna/podsumowująca) – ewaluacja przeprowadzana pod koniec realizacji lub po zakończeniu realizacji interwencji publicznej, której zadaniem jest podsumowanie i ocena jej przebiegu oraz efektów. Identyfikuje czynniki wpływające na sukces lub niepowodzenie interwencji publicznej.

Ewaluacja horyzontalna – ocena wybranych zagadnień w przekroju kilku programów. Może odnosić się do kwestii horyzontalnych (np. równouprawnienia) lub do obszaru interwencji realizowanego w różnych programach (np. badania i rozwój).

Ewaluacja mid-term – ocena przeprowadzana w połowie okresu wdrażania interwencji publicznej, np. programu.

Ewaluacja on-going / Ewaluacja bieżąca – ocena przeprowadzona podczas realizacji interwencji. Jej celem jest ocena dotychczasowego działania interwencji.

Ewaluacja wpływu – badanie oceniające zmiany społeczno-ekonomiczne (zarówno zamierzone jak i niezamierzone) będące wynikiem realizacji interwencji publicznej.

Ewaluacja zewnętrzna – ocena interwencji publicznej przeprowadzana przez ewaluatorów nie należących do instytucji odpowiedzialnej za jej realizację.

Rekomendacja z badania ewaluacyjnego – wynikające z ewaluacji zalecenie lub sugestia, bezpośrednio lub pośrednio wskazująca potrzebę określonych zmian, służących doskonaleniu realizowanych interwencji publicznych.

Rozporządzenie Ogólne – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

Rozporządzenie EFRR – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności.

Rozporządzenie EFS+ - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, który obejmuje dwa komponenty: komponent objęty zarządzaniem dzielonym oraz komponent „Zatrudnienie i innowacje społeczne”. Rozporządzenie określa cele EFS+, jego budżet na lata 2021–2027, metody wdrażania, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Rozporządzenie FST – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) w celu zapewnienia wsparcia dla ludności, gospodarek i środowiska na terytoriach, które mierzą się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z procesu transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z definicją w art. 2 pkt 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 (15) oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050.

Szczegółowy Opis Zadania (SOZ) – dokument stanowiący opis potrzeb informacyjnych oraz minimalnych wymagań merytorycznych koniecznych do zrealizowania w planowanej ewaluacji.

Stosowany zazwyczaj w badaniach zewnętrznych realizowanych w ramach ustawy prawo zamówień publicznych jako OPZ – opis przedmiotu zamówienia lub na podstawie innych przepisów, właściwych dla zamówień udzielanych z wyłączeniem ww. aktu prawnego.

Wprowadzenie

Programowanie perspektywy finansowej 2021-2027 przy jednoczesnym korzystaniu z wniosków i rekomendacji wynikających z badań ewaluacyjnych przeprowadzonych w ramach Regionalnego Programu Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 pokazuje, jak istotna jest rola procesu ewaluacji w systemie realizacji samego programu ale także wdrażania polityki spójności.

Powyższe oznacza, iż konieczne jest systematyczne i planowe podejście do prowadzenia procesu ewaluacji. Spełnienie powyższego warunku będzie możliwe głównie poprzez opracowanie *Planu ewaluacji programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027*. Przygotowany dokument, który obejmuje wszystkie możliwe do zidentyfikowania ewaluacje przewidziane do realizacji, będzie obowiązywał przez cały okres programowania. Określa on sposób organizacji procesu ewaluacji FEDS, opisuje główne kierunki działań ewaluacyjnych planowanych do realizacji przez Instytucję Zarządzającą FEDS w okresie 2021-2027 a także wskazuje odpowiednie zasoby kadrowe i finansowe do realizacji tego procesu.

Konieczność przygotowania przedmiotowego dokumentu nakładają na Instytucję Zarządzającą FEDS 2021-2027 zapisy art. 44 ust. 5 rozporządzenia ogólnego. Ponadto szczegółowe wymogi w zakresie prowadzenia procesu ewaluacji zostały sformułowane w Umowie Partnerstwa oraz w odpowiednich Wytycznych Komisji Europejskiej oraz Wytycznych dotyczących ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027 Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Ramowy zakres planu

Cel planu ewaluacji

Zadaniem planu ewaluacji FEDS, zgodnie z wytycznymi, jest:

- poprawa jakości ewaluacji poprzez właściwe jej zaplanowanie, włączając w to identyfikację i pozyskanie potrzebnych danych niezbędnych do realizacji badań, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb wyjaśniających efekty interwencji;
- prawidłowe zlokalizowanie badań w cyklu realizowanej interwencji, uwzględniające jej specyfikę tematyczną oraz kalendarium momentów decyzyjnych, ważnych dla powodzenia interwencji;
- umożliwienie syntetyzowania danych oraz wymiany informacji z różnych krajów na poziomie Komisji Europejskiej, jak również z różnych regionów na poziomie Polski;
- zapewnienie odpowiednich do realizacji planów zasobów kadrowych i finansowych;
- zapewnienie kompletnego i spójnego charakteru procesu ewaluacji, zarówno w wymiarze krajowym, jak i w skali całej Unii Europejskiej;
- realizację potrzeb informacyjnych instytucji projektujących proces ewaluacji;
- zobowiązanie odnośnie do terminów i tematów badań ewaluacyjnych koniecznych do realizacji, wynikające z zapisów dokumentów unijnych i krajowych dotyczących realizacji polityki spójności.

Wymóg opracowania planów ewaluacji dla całego okresu programowania, w połączeniu z rozbudowanym i dobrze funkcjonującym systemem ewaluacji polityki spójności w Polsce, stwarza unikalną możliwość strategicznego spojrzenia na cały proces. W tym podejściu ewaluacja to nie tylko zbiór pojedynczych badań, ale system pozwalający na generowanie konkretnej wiedzy metaanalitycznej. Odpowiednie zaplanowanie badań może pozwolić na zdobywanie wiedzy na „wyższym” poziomie – nie tylko z pojedynczych ewaluacji, ale również z syntezy (w niektórych również przypadkach metaanalizy) pakietów badań.

Jako główny obszar tematyczny przeprowadzonych badań ewaluacyjnych należy wskazać priorytety FEDS, tj. dziewięć priorytetów – merytorycznie odpowiadających za poszczególne specyficzne obszary społeczno-gospodarcze:

1. Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska
2. Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku
3. Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej Dolnego Śląska
4. Fundusze Europejskie na rzecz mobilności Dolnego Śląska
5. Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku
6. Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska
7. Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku
8. Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku
9. Fundusze Europejskie na rzecz transformacji obszarów górniczych na Dolnym Śląsku

Priorytety 1-6 są finansowane z EFRR, priorytety 7-8 z EFS+ oraz priorytet 9 z FST. Powyższe badania wybranych priorytetów służyć będą ocenie zaprogramowanej logiki interwencji i spójności wsparcia w ramach FEDS.

Ponadto realizowane będą badania ewaluacyjne horyzontalne dla całego programu FEDS:

- ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów danego programu – przeprowadzona nie później niż dwa lata od decyzji KE o zatwierdzeniu programu (badanie nie jest obligatoryjne dla Pomocy Technicznej ze względu na specyfikę);
- ewaluacja wpływu wdrażanego programu – obligatoryjnie przynajmniej raz podczas okresu programowania. Ewaluacja wpływu może być badaniem kompleksowym obejmującym swoim zakresem kilka lub wszystkie priorytety. Badanie musi zostać zakończone nie później niż 30 czerwca 2029 r.;
- realizacja w formule ad hoc innych badań strategicznych realizowanych na podstawie przekazanych przez KJE wytycznych dot. zakresu badań i metodyki ich realizacji.

Opis planowanej wymiany doświadczeń oraz wiedzy

W ramach prowadzonego procesu ewaluacji istotna będzie wymiana wiedzy i doświadczeń zarówno na poziomie departamentów UMWD, głównie z Departamentem Funduszy Europejskich, który odpowiada za wdrażanie FEDS, jak również z innymi instytucjami, które są jednostkami organizacyjnymi Samorządu Województwa Dolnośląskiego i działają w formie jednostki budżetowej (DWUP i DIP). Czynnikiem, który znacząco może wpłynąć na jakość procesu ewaluacji jest wymiana wiedzy i doświadczeń również z innymi Instytucjami Zarządzającymi, które prowadzą badania ewaluacyjne i interwencje publiczne w podobnym zakresie tematycznym. Współpraca taka jest możliwa poprzez udział przedstawicieli IZ w konferencjach czy forach organizowanych przez Zespół Sterujący Ewaluacją Polityki Spójności. Spotkania takie pozwalają spojrzeć na te same kwestie/problemy z innego punktu widzenia, wypracować wspólne podejście w podobnych zakresach tematycznych.

Ponadto w realizacji procesu ewaluacji kluczowe będzie także wykorzystanie informacji z badań przeprowadzonych w okresie 2014-2020. W ramach procesu ewaluacji RPO WD 2014-2020 zaplanowano i zrealizowano 17 badań. Spośród zaplanowanych badań 4 miały charakter przekrojowy, 5 dotyczyło sfery społecznej, 3 badania dotyczyły infrastruktury, 3 obszaru gospodarki, 2 badania miały charakter analiz w zakresie Instrumentów finansowych. Wyniki zrealizowanych badań w postaci raportów przekazane zostały do Krajowej Jednostki Ewaluacji, zamieszczone zostały w publicznie dostępnej Bazie Badań Ewaluacyjnych oraz na portalu programu RPO WD 2014-2020. Wnioski i rekomendacje z badań, które również będą służyły procesowi ewaluacji zamieszczone zostały w bazie Systemu Wdrażania Rekomendacji.

Przesłanki mające znaczenie dla koncentracji działań ewaluacyjnych

Badania ewaluacyjne będą pełnić niezwykle ważną rolę w procesie wdrażania FEDS. Będą one bowiem dostarczać użytecznych informacji osobom, które odpowiadają za planowanie, programowanie i wdrażanie programu. Rekomendacje płynące z badań pozwolą na usprawnienie wdrażania interwencji oraz w niektórych przypadkach na korektę działań w celu optymalizacji wykorzystania funduszy w okresie 2021-2027. Koncentracja działań ewaluacyjnych we wskazanych obszarach pokrywa się z celami określonymi w programie regionalnym FEDS 2021-2027. W ramach Programu wsparcie skierowane będzie w obszary, które są kluczowe dla rozwoju regionu, wzmacniają i efektywnie wykorzystują jego potencjał oraz sprzyjają zintegrowanemu i zrównoważonemu

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

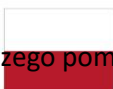
rozwojowi województwa. Działania ewaluacyjne określone w Planie Ewaluacji mają na celu integrację procesu ewaluacji z procesem programowania i wdrażania Programu w szczególności poprzez zaplanowanie do realizacji badań dotyczących oceny kryteriów i systemu wyboru projektów. Zaplanowane badania pozwolą również na ocenę wpływu interwencji w poszczególnych obszarach, w ramach których zaprogramowano na poziomie FEDS znaczną koncentrację środków tj. m.in. obszar przedsiębiorczości, środowiska, transportu, rynku pracy.

Załącznik do uchwały nr 56/23
Komitetu Monitorującego Program
Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027
z dnia 11 grudnia 2023 r.

Przegląd struktury FEDS

Alokacja programu wynosi ok. 3 316 mln EUR, z czego pomoc Unii Europejskiej w ramach EFRR wynosi 1 253 mln EUR, w ramach EFS+ wynosi 480 780 mln EUR, a w ramach FST 581 587 mln EUR.

Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

DOLNY ŚLĄSK

Logikę interwencji oraz strukturę programu FEDS, która będzie przedmiotem ewaluacji w okresie 2021-2027 przedstawia poniższa tabela:

Priorytet	Fundusz (EFRR, EFS+, FST)	Wsparcie UE(EUR) ¹	Cele szczegółowe	Wskaźniki rezultatu
1. Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska	EFRR	91 453 202,00	RSO1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe); Pracownicy MŚP kończący szkolenia w zakresie rozwoju umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości (według rodzaju umiejętności: techniczne, zarządzanie, przedsiębiorczość, ekologiczne, inne); Wartość nakładów na działalność B+R we wspartych przedsiębiorstwach
	EFRR	25 078 162,00	RSO1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	<ul style="list-style-type: none"> Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych
	EFRR	70 234 486,00	RSO1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i	<ul style="list-style-type: none"> Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach;

¹ Dane wg zatwierdzonego przez KE w dniu 5.12.2022 r. FEDS. Kwoty alokacji (wsparcia UE) przypadające na poszczególne priorytety/cele/działania ulegają zmianom na przestrzeni całego okresu programowania, dlatego nie będą aktualizowane w kolejnych wersjach niniejszego Planu ewaluacji. Aktualne dane dot. kwot znajdują się w bieżących wersjach dokumentów programowych.

			konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe; • MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu
2. Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku	EFRR	138 597 895,00	RSO2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	<ul style="list-style-type: none"> • Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych); • Szacowana emisja gazów cieplarnianych
	EFRR	46 170 836,00	RSO2.2. Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001 w sprawie energii odnawialnej, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> • Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii
	EFRR	73 949 313,00	RSO2.5. Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	<ul style="list-style-type: none"> • Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia
	EFRR	123 531 427,00	RSO2.7. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz	<ul style="list-style-type: none"> • Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury; • Powierzchnia wspartych obszarów chronionych

			ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia	
3. Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej	EFRR	68 964 945,00	RSO2.8. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Szacowana emisja gazów cieplarnianych; • Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego; • Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej
4. Fundusze Europejskie na rzecz mobilności Dolnego Śląska	EFRR	332 285 645,00	RSO3.2. Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg
5. Fundusze Europejskie na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego na Dolnym Śląsku	EFRR	81 110 607,00	RSO4.5. Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie	<ul style="list-style-type: none"> • Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej

			przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	
	EFRR	52 187 998,00	RSO4.6. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem
6. Fundusze Europejskie bliżej mieszkańców Dolnego Śląska	EFRR	100 312 648,00	RSO5.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem; Liczba osób, które zamieszkują obszar objęty realizacją instrumentu rozwoju terytorialnego
7. Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku	EFS+	111 160 366,00	ESO4.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób	<ul style="list-style-type: none"> Uczestnicy pracujący po zakończeniu udziału w programie

			<p>młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej</p>	
	EFS+	1 330 000,00	<p>ESO4.2. Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie

			mobilności na rynku pracy	
	EFS+	5 000 000,00	ESO4.3. Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn dzięki wsparciu w programie
	EFS+	37 878 971,00	ESO4.4. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Liczba pracowników, którzy uzyskali kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w usłudze rozwojowej; Liczba osób, które w wyniku realizacji wsparcia z zakresu outplacementu/adaptacji środowiska pracy/elastycznych form zatrudnienia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie

	EFS+	62 661 740,00	ESO4.8. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu program; • Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych
	EFS+	29 341 403,00	ESO4.9. Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
	EFS+	79 706 114,00	ESO4.11. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej; • Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług

			uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej	
	EFS+	15 731 577,00	ESO4.12. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu
8. Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku	EFS+	82 189 605,00	ESO4.6. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i	<ul style="list-style-type: none"> Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub umiejętności po opuszczeniu program; Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują przez co najmniej 24 miesiące po zakończeniu projektu

			szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	
	EFS+	36 297 401,00	ESO4.7. Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb ryнку pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie
9. Fundusze Europejskie na rzecz transformacji	FST	558 324 070,00	JSO8.1. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia	<ul style="list-style-type: none"> • Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach;

obszarów górniczych na Dolnym Śląsku			wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnicy poszukujący pracy po zakończeniu udziału w programie; • Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe; • Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych); • Szacowana emisja gazów cieplarnianych; • Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej); • Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego; • Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej; • Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej; • Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje lub umiejętności po opuszczeniu programu
---	--	--	--	--

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Opis procesu ewaluacji

FEDS 2021-2027 składa się z 12 priorytetów współfinansowanych zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus jak i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji obejmującego projekty dot. przemian w regionach pogórnich. 9 priorytetów dotyczy merytorycznej interwencji programu, natomiast dodatkowo są trzy priorytety dotyczące pomocy technicznej. Za ewaluację programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 odpowiada IZ FEDS, która zapewnia zasoby kadrowe i środki finansowe konieczne do przeprowadzenia ewaluacji FEDS 2021-2027 oraz organizuje realizację badań ewaluacyjnych poprzez koordynację prac Jednostki Ewaluacji oraz gromadzenie danych niezbędnych do procesu ewaluacji przy wykorzystaniu różnych źródeł informacji.

Proces ewaluacji, w tym zlecenie badania, wybór wykonawcy, realizacja badania, koordynowane są przez IZ FEDS i oparte o przestrzeganie zapisów, wytycznych KJE w zakresie ewaluacji programów na lata 2021-2027, stosowanych w Unii Europejskiej przyjętych standardów ewaluacji. Obsługa organizacyjna procesu ewaluacyjnego tak samo jak w poprzedniej perspektywie realizowana jest przez Dział Programowania i Ewaluacji RPO (Jednostka Ewaluacji) w Wydziale Rozwoju Regionalnego w Departamencie Gospodarki. W proces ewaluacji oprócz JE Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego zaangażowane są instytucje stanowiące jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Dolnośląskiego - Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca i Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Wskazane instytucje uczestniczą w zadaniach z zakresu ewaluacji, m.in. w konsultacjach w opracowaniu zakresu tematycznego badań oraz kryteriów merytorycznych. Biorą także czynny udział w procesie realizacji badania przez wykonawcę i w zależności od zakresu tematycznego badania udostępniają niezbędne dane i informacje zarówno IZ FEDS jak i ewaluatorowi. Instytucje te będą wykorzystywać wnioski i rekomendacje z badań w celu poprawy jakości wdrażania programu FEDS 2021-2027.

Właściwa koordynacja procesu ewaluacji FEDS 2021-2027 wspierana będzie przez Grupę Sterującą Ewaluacją programów regionalnych Województwa Dolnośląskiego (GSE), powołaną przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Ze względu na szeroki zakres wsparcia FEDS 2021-2027, poruszający wiele zagadnień tematycznych, m.in. odnawialne źródła energii, infrastrukturę drogową i kolejową, mobilność miejską, zdrowie, kulturę, edukację, sprawy społeczne oraz rozwój regionalny, w skład Grupy powołani zostali przedstawiciele merytorycznych jednostek organizacyjnych urzędu marszałkowskiego oraz instytucji wskazanych powyżej.

Takie rozwiązanie pozwoli w pełni wykorzystać dostępne zasoby oraz pozytywnie wpłynąć na jakość przeprowadzanych ewaluacji. Ponadto w zależności od potrzeb do prac Grupy mogą zostać włączeni także przedstawiciele innych instytucji i podmiotów oraz eksperci zewnętrzni, w zależności od potrzeb oraz tematyki bieżących działań Grupy.

Do głównych podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji FEDS 2021-2027 należeć będzie również Krajowa Jednostka Ewaluacyjna, która realizuje kompetencje ministra właściwego do spraw rozwoju

regionalnego w zakresie ewaluacji polityki spójności. KJE pełni rolę instytucji koordynującej działania ewaluacyjne programów regionalnych i krajowych, realizuje proces ewaluacji horyzontalnych na poziomie UP oraz koordynuje i realizuje działania mające na celu rozwój potencjału i kultury ewaluacyjnej.

W procesie ewaluacji uczestniczą również członkowie Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 (KM) poprzez zatwierdzanie planu ewaluacji i jego zmian. Członkowie KM mogą także analizować postęp dokonany w ramach przeprowadzanych ewaluacji.

Proces ewaluacji wspierany będzie również przez interesariuszy i partnerów, o których mowa w art. 8 Rozporządzenia Ogólnego, których przedstawiciele są członkami KM FEDS. Będą oni zaangażowani w proces ewaluacji programu FEDS 2021-2027 poprzez zatwierdzanie oraz aktualizację Planu ewaluacji FEDS 2021-2027, zapoznawanie się z wynikami i rekomendacjami ze zrealizowanych badań oraz monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji z przeprowadzonych ewaluacji, rekomendowanie obszarów i tematów, które powinny zostać poddane ewaluacji.

W ramach procesu ewaluacji FEDS 2021-2027 podstawowym rodzajem prowadzonych ewaluacji będzie ewaluacja zewnętrzna, a wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację odbywać się będzie zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Należy podkreślić, iż niniejszy dokument wskazuje orientacyjne ramy czasowe rozpoczęcia oraz zakończenia realizacji badań ewaluacyjnych. Poprzez rozpoczęcie badania w przypadku ewaluacji zewnętrznej rozumie się podpisanie umowy z wykonawcą, natomiast poprzez zakończenie badania rozumie się przyjęcie protokołem odbioru raportu końcowego z ewaluacji.

Niezależność funkcjonalna ewaluatorów dochowana jest poprzez umiejscowienie Jednostki Ewaluacyjnej FEDS 2021-2027 w Departamencie Gospodarki czyli w innej, odrębnej i niezależnej komórce organizacyjnej UMWD.

Natomiast pracownicy odpowiadający za nabór projektów, ich rozliczenia, monitoring, zarządzanie finansami i kontroling znajdują się w Departamencie Funduszy Europejskich, dzięki czemu zachowana jest rozdzielność tych funkcji i transparentność procesów.

Jednocześnie ewaluacje realizowane są przez podmioty zajmujące się w profesjonalny sposób prowadzeniem tego typu badań, a proces ich wyboru odbywa się w sposób przejrzysty w oparciu o ściśle określone przepisy powszechnie obowiązującego prawa (w szczególności Prawo Zamówień Publicznych). Funkcjonalna niezależność ewaluatorów zapewniona zostanie również poprzez strukturę i podział obowiązków w Jednostce Ewaluacyjnej. Rolą pracowników JE jest dostarczenie informacji ewaluatorowi, niezbędnej do realizacji badania, na temat sposobu realizacji badania, metod badawczych oraz sposobu pomiaru.

Opis głównych sposobów i mechanizmów zapewnienia wysokiej jakości działań ewaluacyjnych

W celu zapewnienia wysokiej jakości wykonywanych badań ewaluacyjnych JE będzie przykładać szczególną uwagę do przeprowadzanych postępowań przetargowych mających na celu wyłonienie ewaluatora zewnętrznego. W tym celu opracowywane będą odpowiednie wymogi dla chcących ubiegać się o realizację zamówienia publicznego polegające na posiadaniu odpowiedniej wiedzy, doświadczenia oraz dysponowania odpowiednimi zasobami ludzkimi. Prawidłowe opracowanie ww. wymogów już na początkowym etapie prowadzenia procesu ewaluacji znacząco wpłynie na

podniesienie jakości wyników badań poprzez ograniczenie udziału w postępowaniu wykonawców nie posiadających odpowiednich kompetencji oraz zasobów. Również zastosowanie jakościowych kryteriów oceny ofert wpłynie na jakość realizowanych badań. W tym przypadku proponowana cena za realizację badania nie będzie miała aż tak znaczącego wpływu na wybór ewaluatora, co bazując na doświadczeniach perspektywy 2014-2020, również wpływa pozytywnie na jakość prowadzonych ewaluacji.

Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na jakość prowadzonych badań będzie bez wątpienia karta oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego wypełniana po przyjęciu finalnej wersji raportu końcowego z badania. W ramach karty oceniony zostanie cały proces ewaluacji, m.in. w następujących kategoriach: stopień osiągnięcia celów badania, jakość analizy i wniosków, ocena użyteczności wyników badania, czy też ocena współpracy z wykonawcą badania. Karta oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego będzie przekazywana wraz z raportem końcowym do KJE, która na ich podstawie będzie prowadziła monitoring strategiczny jakości procesu ewaluacji polityki spójności w Polsce.

IZ FEDS zapewni, że w badaniach ewaluacyjnych prowadzonych w programie FEDS, wybrane zagadnienia, procesy lub obszary tematyczne analizowane będą również w kontekście ich wpływu na realizację zasad równościowych. Na etapie konstruowania założeń badawczych IZ będzie analizować, czy w badanym obszarze mogą wystąpić jakieś istotne różnice w skutkach interwencji dla osób z niepełnosprawnościami, kobiet i mężczyzn oraz innych grup docelowych wsparcia i czy w związku z tym nie należy postawić dodatkowych pytań badawczych z tym związanych. W badaniach ewaluacyjnych, tam gdzie jest to możliwe i uzasadnione, będą zbierane i przedstawiane dane w podziale na płeć, a także będzie przeprowadzana analiza wyników z uwzględnieniem kategorii płci.

Ponadto IZ FEDS na etapie konstruowania założeń badawczych będzie dokonywać analizy nt. zasadności przedstawienia dobrych praktyk oraz case-study odnośnie realizacji działań międzyregionalnych, transgranicznych i transnarodowych z udziałem beneficjentów w co najmniej jednym innym państwie członkowskim lub poza Unią.

Na jakość i użyteczność przeprowadzanych badań ewaluacyjnych wpłynie również wykorzystanie wyników ewaluacji perspektywy 2014-2020 m.in. w pracach dot. założeń metodologicznych planowanych do realizacji badań, jak również w ramach oceny trwałości interwencji perspektywy 2021-2027.

Opis działań dot. budowy potencjału uczestników procesu ewaluacji

Wzmacnianie potencjału ewaluacyjnego Jednostki Ewaluacyjnej FEDS 2021-2027 będzie realizowane poprzez udział pracowników JE w organizowanych spotkaniach Zespołu Sterującego Ewaluacją 2021-2027 powołanego przez KJE. W ramach prac zespołu mogą być powoływane grupy tematyczne, które w zależności od potrzeb będą zajmowały się istotnymi kwestiami z punktu widzenia prowadzenia ewaluacji. Ponadto nie wyklucza się udziału w spotkaniach grup sterujących ewaluacją innych programów. Udział w spotkaniach ww. grup, na których będą prezentowane m.in. wyniki zrealizowanych badań ewaluacyjnych, będzie stanowić z pewnością doskonałą platformę wymiany doświadczeń oraz zapewni koordynację działań ewaluacyjnych prowadzonych w ramach systemu polityki spójności.

Z punktu widzenia potencjału ewaluacyjnego istotne znaczenie mają organizowane przez KJE konferencje, szkolenia, warsztaty oraz seminaria, które pozwalają pracownikom JE zwiększyć swoje kompetencje oraz umiejętności. Animowanie współpracy z różnymi podmiotami z kraju i zagranicy, które zajmują się tematyką ewaluacji, prowadzenie działań ukierunkowanych na rozwój metodyki badań, gromadzenie danych są bardzo cenne i istotne w procesie ewaluacji w perspektywie finansowej 2021-2027.

Ponadto, w zależności od potrzeb, JE IZ FEDS będzie organizowała szkolenia wewnętrzne dla pracowników z tematyką związaną z całym procesem przeprowadzenia badania – od wszczęcia postępowania przetargowego, po wybór wykonawcy, realizację oraz przyjęcie badania. Zastosowanie takiej formy pozwoli dopasować zakres oraz kształt szkoleń do indywidualnych potrzeb pracowników.

W razie konieczności pracownicy będą również wysyłani na szkolenia zewnętrzne dotyczące procesu ewaluacji.

Na podnoszenie kompetencji z zakresu ewaluacji istotnie wpłynie udział pracowników zaangażowanych w proces w konferencjach tematycznych z prowadzenia badań, organizowanych m.in. przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Niezmiernie kluczowe znaczenie ma także wymiana doświadczeń z partnerami krajowymi, regionalnymi i zagranicznymi. Ważny będzie również udział w konferencjach ewaluacyjnych organizowanych w regionalnych jednostkach ewaluacyjnych, które z pewnością będą organizowane w perspektywie 2021-2027.

W ramach prac GSE również możliwe są działania przyczyniające się do zwiększania potencjału uczestników procesu ewaluacji. W skład grupy wchodzi specjalistów z różnych dziedzin tematycznych oraz instytucji zaangażowanych w proces wdrażania FEDS 2021-2027, biorą oni jednocześnie czynny udział w procesie konsultowania szeregu dokumentów opracowanych w toku realizacji badań ewaluacyjnych. Z jednej strony przyczyni się to do zwiększenia jakości i efektywności prowadzenia procesu ewaluacji programu regionalnego, a z drugiej uświadomi pracownikom niezaangażowanym w politykę spójności znaczenie prowadzenia ewaluacji. Ponadto w prace grupy mogą zostać włączeni przedstawiciele innych instytucji i podmiotów oraz zewnętrznych ekspertów, w zależności od tematyki bieżących działań.

Opis strategii rozpowszechniania, publikacji i wykorzystywania wyników procesu ewaluacji

Proces rozpowszechniania wyników badań ewaluacyjnych jest bardzo istotnym etapem nie tylko z punktu widzenia samego procesu ewaluacji, ale także całego systemu wdrażania programu. Wiedza oraz rekomendacje płynące z badań dostarczają informacji niezbędnych przy procesach decyzyjnych. Umiejętne prezentowanie efektów wdrażania funduszy unijnych buduje także pozytywny wizerunek polityki spójności, co nie jest bez znaczenia.

Strategia rozpowszechniania, publikacji i wykorzystywania wyników procesu ewaluacji będzie prowadzona w oparciu o zapisy Wytycznych dotyczących ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027. Raport końcowy z każdego badania ewaluacyjnego wraz z wybranymi produktami ewaluacji (np. broszury, prezentacje) będzie podlegał upublicznieniu w formie elektronicznej (na stronie internetowej IZ), na nośnikach elektronicznych lub w formie prezentacji podczas wystąpień publicznych (konferencje, seminaria). Powszechna dostępność wyników zrealizowanych badań ewaluacyjnych pozwoli na dotarcie do szerokiego grona dodatkowych odbiorców np. innych JE, wykonawców analiz i badań, potencjalnych beneficjentów, społeczeństwa czy mediów.

JE przekazuje również raporty ze zrealizowanych badań wraz z załącznikami, prezentacjami, broszurami właściwej Dyrekcji Generalnej KE, członkom Komitetu Monitorującego, KJE oraz GSE. Takie rozwiązanie pozwoli rozpowszechnić wyniki badań wśród jak najszerszego grona decydentów i przedstawicieli instytucji zaangażowanych w proces planowania, programowania oraz wdrażania interwencji. Jednocześnie na stronie internetowej IZ dotyczące FEDS 2021-2027 publikowane są wszelkie ekspertyzy, analizy oraz informacje o prowadzonych działaniach JE oraz o prowadzonych i zakończonych badaniach. Na stronie umieszczone są także odniesienia do stron internetowych KJE oraz innych regionalnych jednostek ewaluacyjnych.

Niezwykle ważną rolę w procesie wykorzystania wyników ewaluacji pełni System Wdrażania Rekomendacji (SWR), który organizuje zasady jakimi należy kierować się przy przyjmowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu rekomendacji z badań ewaluacyjnych. Za wprowadzanie oraz monitoring wdrażania rekomendacji odpowiada Dział Programowania i Ewaluacji RPO w Wydziale Rozwoju Regionalnego.

Opis zasobów niezbędnych do realizacji procesu ewaluacji

Obsługę organizacyjną prac IZ FEDS związanych z ewaluacją Programu zapewnia Dział Programowania i Ewaluacji RPO w Wydziale Rozwoju Regionalnego Departamentu Gospodarki, pełniący funkcję Jednostki Ewaluacyjnej. W Dziale Programowania i Ewaluacji wyznaczonych do zadań związanych z ewaluacją FEDS 2021-2027 powinno być co najmniej dziesięciu pracowników. Powyższe szacowanie wynika z doświadczeń poprzedniej perspektywy oraz wyzwań jakie stwarza proces ewaluacji w perspektywie 2021-2027.

Podkreślenia wymaga fakt, iż osoby znajdujące zatrudnienie w ramach JE posiadają rozległe doświadczenie z dziedzin objętych interwencją w ramach FEDS oraz jako osoby programujące wsparcie mają szczególną wiedzę na temat uwarunkowań, jakie miały miejsce podczas tworzenia programu co ma niebagatelne znaczenie w procesie ewaluacji interwencji. Takie podejście pozwoli ewaluatorowi zewnętrznemu lepiej zrozumieć mechanizmy towarzyszące tworzeniu logiki interwencji, co z pewnością przeloży się na lepszą jakość ewentualnych rekomendacji w celu ewentualnej korekty wdrażania wsparcia. Ponadto należy zauważyć, iż w ramach jednostki ewaluacyjnej zatrudnieni są pracownicy związani w poprzedniej perspektywie finansowej zarówno z Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego, jak i z Europejskim Funduszem Społecznym. Znają więc specyfikę oraz uwarunkowania tych dwóch funduszy, co ma niebagatelne znaczenie w kontekście wdrażania regionalnego programu na lata 2021-2027 oraz zwiększania roli metod kontryfaktycznych w ewaluacji, które w większej mierze dotyczą wsparcia udzielanego z EFS Plus. Jednocześnie duże znaczenie przy zlecaniu różnego rodzaju badań oraz analiz ma fakt, że kierownictwo JE nadzoruje szeroki zakres działań w zakresie koordynacji polityki regionalnej. Jest to dodatkowy atut JE, ponieważ zdobyte doświadczenie ułatwi proces zlecania ewaluacji ewaluatorom zewnętrznym.

Pracownicy zajmują się:

- opracowaniem zakresów oraz celów badawczych;
- opracowaniem założeń metodologicznych, pytań badawczych oraz harmonogramu badań;
- przygotowaniem wszelkiej dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia procedury przetargowej w celu wyłonienia ewaluatora zewnętrznego:
  - ✓ dokonanie badania rynku;
  - ✓ przygotowanie projektów umów;

- ✓ przygotowanie wymogów dot. doświadczenia dla wykonawców ubiegających się o zamówienie oraz wymogów dla członków zespołu badawczego;
- ✓ przygotowanie założeń oceny ofert, w tym ocenę pod względem założeń metodologicznych;
- ✓ dokonanie wyboru wykonawcy wraz z podpisaniem umowy;
- bieżącą współpracą z ewaluatorem zewnętrznym;
- konsultowaniem raportów metodycznych oraz końcowych z badań wraz z przyjmowaniem ich ostatecznej wersji;
- przygotowaniem tabeli rekomendacji płynących z badań wraz z konsultacjami ich zapisów z adresatami rekomendacji;
- przedkładaniem pod obrady Zarządu Województwa oraz Komitetu Monitorującego wyników badań w celu ich przyjęcia.
- monitorowaniem wdrażania rekomendacji.

Pracownicy JE biorą także udział w pracach grup roboczych dot. ewaluacji zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym. Należy zwrócić uwagę na złożoność badań w porównaniu do poprzedniej perspektywy, co dodatkowo potwierdza konieczność zapewnienia odpowiedniej liczby osób odpowiedzialnych za ewaluację FEDS.

Mając na uwadze badania wskazane w Planie ewaluacji koszt badań prowadzonych w okresie finansowania 2021-2027 w ramach procesu ewaluacji FEDS wyniesie ok. 4,05 mln PLN. Za tą kwotę zrealizowanych zostanie 11 badań ewaluacyjnych dotyczących FEDS, których wyniki niewątpliwie wpłyną na jakość udzielanego wsparcia w ramach FEDS 2021-2027. Dodatkowo, w przypadku wystąpienia takiej konieczności realizowane będą ewentualne badania i analizy ad-hoc, które nie zostały ujęte w planie. Źródłem finansowania działań wskazanych w Planie Ewaluacji programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 jest Pomoc techniczna, zgodnie z zapisami osi priorytetowych 10, 11, 12 FEDS 2021-2027.

Ponadto planuje się również przeznaczyć kwotę ok. 250 000 zł na działania związane z podnoszeniem kwalifikacji kadr związanych z realizacją procesu ewaluacji, organizację konferencji, spotkań oraz obsługą prac GSE.

Załącznik do uchwały nr 56/23
 Komitetu Monitorującego Program
 Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027
 z dnia 11 grudnia 2023 r.

Dofinansowane przez
 Unię Europejską

Tabelaryczne zestawienie planowanych badań ewaluacyjnych²

Lp.	<i>Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów FEDS 2021-2027</i>	
I	Cel i uzasadnienie badania	<p>Celem badania jest ocena systemu wyboru projektów, w tym kryteriów wyboru projektów FEDS 2021-2027 pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji.</p> <p>Badanie wskazane zostało jako obowiązkowe w Wytocznych dotyczących ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Badanie pozwoli ocenić rzeczywiste efekty funkcjonowania systemu wyboru projektów, tj. czy stworzony system doprowadza do wyboru zakładanych projektów.</p> <p>Analizą objęte zostaną także kryteria wyboru projektów z punktu widzenia ich spójności z celami i logiką interwencji programu.</p>
	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Czy założenia systemu wyboru projektów ograniczają do niezbędnego minimum obciążenia administracyjne nakładane na Wnioskodawców? • Czy przyjęte kryteria i system wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyja wyborowi projektów, które w sposób optymalny pozwalają na osiągnięcie celów FEDS 2021-2027? • Czy kryteria i system wyboru w ramach poszczególnych działań są czytelne i zrozumiałe dla Wnioskodawców, czy na etapie składania wniosków o dofinansowanie oraz ich oceny występowały ograniczenia/bariery, które utrudniały Wnioskodawcom uzyskanie dofinansowania? <p>Czy proces oceny poszczególnych wniosków o dofinansowanie można uznać za sprawny, przejrzysty i efektywny?</p>
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, IP

² Dopuszcza się możliwość łączenia badań tematycznie spójnych obszarów w jedno kompleksowe badanie: np. badanie dla EFS+ łączące obszar rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego; badanie kompleksowe transportu drogowego i kolejowego wraz z oceną interwencji w ramach mobilności miejskiej (połączenie priorytetu 3 i 4). JE na bieżąco będzie podejmować decyzje o konieczności przeprowadzenia w taki kompleksowy sposób badania.

		<ul style="list-style-type: none"> • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów
	Zakres danych	Zakres danych w posiadaniu IZ - analiza danych zastanych, w szczególności dokumentacja programowa, SzOP, kryteria wyboru projektów, regulaminy naborów, regulaminy KOP-ów i inne.
	Orientacyjny budżet	300 000,00PLN
	Orientacyjny termin badania	III – IV kw. 2024 r.– IV kw. 2025 r.
	<i>Badanie (analiza) dotyczące oceny wykonania wspólnych wskaźników rezultatu długoterminowego, w szczególności: - EECR06 Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (osoby), - PLEFCR03 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w postaci staży uczniowskich, uczestniczących w kształceniu lub pracujących 6 miesięcy od ukończenia nauki (osoby).</i>	
II	Cel i uzasadnienie badania	Głównym celem badania jest ocena wpływu interwencji EFS+ na sytuację przedsiębiorstw i osób pracujących w województwie dolnośląskim po zakończeniu udziału w projekcie oraz wpływ na uczniów i placówki kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich. Ocenie podlegać będą wartości wskaźników rezultatu długoterminowego EFS: Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (osoby) oraz Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w postaci staży uczniowskich, uczestniczących w kształceniu lub pracujących 6 miesięcy od ukończenia nauki (osoby).
	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Jaki jest wpływ interwencji na sytuację pracowników, którzy skorzystali ze wsparcia, pod kątem jakości pracy, poziomu wynagrodzenia, pozycji w miejscu pracy? • W jakim stopniu wsparcie jest dopasowane do potrzeb przedsiębiorstw? • Jaki jest wpływ wsparcia na rozwój przedsiębiorstw? • Jaki jest wpływ interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów? • Które formy wsparcia są najskuteczniejsze w kontekście realizowanego wskaźnika? • Które formy wsparcia miały największy, a które najmniejszy wpływ na zmianę statusu uczestnika projektu na rynku pracy? • Jaki jest wpływ interwencji na uczniów uczestniczących w stażach w zakresie podjęcia zatrudnienia? • W jaki sposób wsparcie dostosowane zostało do potrzeb przedsiębiorstw w zakresie organizacji staży?
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • CAWI/CATI z uczestnikami projektów, • FGI z uczestnikami projektów

	Zakres danych	Zakres danych w posiadaniu IZ i IT, CST2021, dane monitoringowe; informacji pochodzących z wniosków o dofinansowanie projektów; danych pozyskanych od beneficjentów i uczestników wsparcia, informacje od instytucji zaangażowanych w proces kształcenia np. CKE
	Orientacyjny budżet	250 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	Badanie długoterminowe: Dwukrotny pomiar: do końca 2025 r. oraz na koniec okresu perspektywy III kw. 2025 r. – IV kw. 2027 r.
	<i>Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku</i>	
	Cel i uzasadnienie badania	Celem badania jest oszacowanie wpływu interwencji w zakresie edukacji realizowanej poprzez wspieranie dostępu do kształcenia i szkolenia dzieci, młodzieży, a także osób dorosłych, ze szczególnym wsparciem włączenia w proces edukacji osób ze specjalnymi potrzebami, niepełnosprawnościami. Priorytet swoim zakresem obejmuje również proces uczenia się przez całe życie, podnoszenia i zamiany kwalifikacji z uwzględnieniem m.in. umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, które ułatwią zamiany ścieżki zawodowej oraz tworzenie miejsc pracy, w tym zielone miejsca pracy.
III	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Jak oceniana jest logika interwencji w zakresie badania w obszarze edukacji? • Jaka jest dostępność do usług edukacyjno-wychowawczych dzieci do lat 6 w województwie dolnośląskim? • Jak zmieniła się dostępność do usług edukacyjno-wychowawczych dzieci do lat 6 w województwie dolnośląskim w porównaniu z poprzednimi okresami interwencji? • Jaka jest logika interwencji w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? • Jakie są efekty w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? • Czy i jakie są trudności występują w poprawianiu jakości kształcenia zawodowego? • Jakie są trudności w zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia zawodowego? • W jakim stopniu interwencja w obszarze edukacji odpowiadała potrzebom w regionie w zakresie wsparcia kompetencji kluczowych? • Jakie są efekty w zakresie zwiększania uczestnictwa w kształceniu ustawicznym ? <p>Jaka jest efektywność wsparcia kształcenia osób dorosłych poprzez BUR?</p>
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, IP • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)

	Zakres danych	Zakres danych w posiadaniu IZ i IT, CST2021, dane monitoringowe; informacji pochodzących z wniosków o dofinansowanie projektów; danych pozyskanych od beneficjentów i uczestników wsparcia, informacje od instytucji zaangażowanych w proces kształcenia np. CKE.
	Orientacyjny budżet	400 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	II kw. 2026 r. – II kw. 2027 r.
	<i>Ewaluacja mid-term dla priorytetu Programu związanego z realizacją operacji TPST w ramach FEDS</i>	
IV	Cel i uzasadnienie badania	Celem badania jest ocena wpływu interwencji w zakresie łagodzenia wpływu transformacji terenów pogórnich do gospodarki niskoemisyjnej. Interwencje realizowane są jednocześnie w kilku obszarach: społecznym, gospodarczym i środowiskowym
	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Jak oceniana jest trafność doboru obszarów ze względu na skalę występujących na nich problemów społecznych? • Jaki jest poziom zmian na obszarach zdegradowanych, pogórnich? Czy sytuacja na tych obszarach poprawia się w porównaniu do sytuacji w poszczególnych miejscowościach? • Czy i w jaki sposób interwencja przyczyniła się do nadania nowych funkcji terenom zdegradowanym? • Czy i w jaki sposób interwencja przyczyniła się do ożywienia gospodarczego – czy stworzyła warunki do przyciągnięcia nowych firm oraz wzrostu zatrudnienia na terenach objętych wsparciem? • Czy i w jaki sposób interwencja przyczyniła się do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem i ich rodzin, dotkniętych negatywnymi skutkami transformacji? • Jaki jest wpływ interwencji na migracje mieszkańców (lub plany dotyczące migracji)? • W jaki sposób zapewniona została komplementarność działań? Jak oceniany jest poziom komplementarności działań finansowanych z różnych źródeł? • Jak należy oceniać użyteczność wsparcia? • Jakie są bariery we wdrażaniu projektów? • Na jakich obszarach (miejskich czy wiejskich) interwencje przyniosły najbardziej wymierne efekty? <p>Jak realizowana interwencja wpłynęła na środowisko (m.in. jakość powietrza)?</p>
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, IP • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)

	Zakres danych	Zakres danych w posiadaniu IZ i IT, CST2021; Wcześniej przeprowadzone badania ewaluacyjne; dane monitoringowe; informacji pochodzących z wniosków o dofinansowanie projektów; danych pozyskanych od beneficjentów, na temat zmian wywołanych realizacją interwencji; Strategie ZIT/IIT
	Orientacyjny budżet	500 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	III – IV kw. 2026 r. – IV kw. 2027 r.
	<i>Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku</i>	
	Cel i uzasadnienie badania	Celem badania jest ocena wpływu interwencji w zakresie działań dotyczących rynku pracy oraz włączenia społecznego w regionie. Wsparcie realizowane będzie w zakresie celów szczegółowych dotyczących: poprawy dostępu do zatrudnienia i aktywizacji osób poszukujących pracy; modernizacji instytucji i służb rynków pracy; zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy; wspierania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian oraz wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia; wspierania aktywnego włączenia społecznego, promowanie równości szans, zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji; integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich i migrantów; wspieranie równego dostępu do usług opieki zdrowotnej, ochrony socjalnej; integracji społecznej osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem.
V	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • W jaki sposób zapewniona jest wysoka jakość wspieranych usług? • Jak oceniana jest użyteczność usług społecznych z punktu widzenia dostawców i odbiorców? • Jaki jest wpływ interwencji na sytuację pracowników, którzy skorzystali ze wsparcia, pod kątem jakości pracy, poziomu wynagrodzenia, pozycji w miejscu pracy? • W jaki sposób interwencja dopasowana jest do potrzeb odbiorców (w szczególności osób starszych i o niskich kwalifikacjach)? • Jaki jest wpływ interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów? • Jaka jest efektywność kosztowa inwestycji w usługi społeczne? • Jaka jest efektywność kosztowa inwestycji w usługi zdrowotne? • Jaki jest wpływ korzystania z usług społecznych na sytuację osób i gospodarstw domowych? • Jaki jest długoterminowy wpływ interwencji na trwałość i potencjał instytucjonalny podmiotów świadczących usługi społeczne? • Jaki jest wpływ interwencji na poprawę dostępu do usług społecznych wśród osób wykluczonych społecznie i dotkniętych ubóstwem w regionie? • Jaki jest wpływ interwencji na poprawę dostępu do usług zdrowotnych wśród osób wykluczonych społecznie i dotkniętych ubóstwem w regionie (patrząc m.in. przez pryzmat pracodawców oraz osób indywidualnych)? • Jaki jest wpływ interwencji na poprawę sytuacji osób nieaktywnych zawodowo?

		<ul style="list-style-type: none"> • Jaka jest efektywność realizowanych programów profilaktycznych? • Jakie inne czynniki mają wpływ na skuteczność usług społecznych i zdrowotnych? • Jaka jest trwałość osiągniętych zmian? • Na jakich obszarach (miejskich czy wiejskich) interwencja przyniosła najbardziej wymierne efekty? • Jaka jest sytuacja osób i gospodarstw domowych korzystających z usług społecznych oraz ich otoczenia pod kątem sytuacji społecznej, poziomu aktywności zawodowej, majątkowej, dochodowej, zawodowej, jakości życia? • Jak należy oceniać użyteczność wsparcia? • Jakie są bariery we wdrażaniu projektów? • Jaka jest trwałość zmian w przypadku uczestników projektów?
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, IP • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)
	Zakres danych	<p>Dane pierwotne: informacje z dokumentów programowych np. rozporządzenia ogólne, Umowa partnerstwa, FEDS, SzOP, dane statystyki publicznej;</p> <p>Dane zastane: dane z systemu realizacji/wdrażania FEDS, informacje od wnioskodawców/beneficjentów/expertów FEDS, dane statystyki publicznej, dane z wniosków o dofinansowanie; charakterystyka usług społecznych i zdrowotnych, wspartych w programie (rodzaj, zakres, intensywność), charakterystyka i dane osób korzystających z usług społecznych, charakterystyka i dane osób korzystających z usług zdrowotnych, informacje o gospodarstwach domowych osób korzystających z usług społecznych, dane ze statystyk danych publicznych</p>
	Orientacyjny budżet	450 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	I kw. 2027 r. – I kw. 2028 r.
	<i>Ocena realizacji instrumentów terytorialnych ZIT/IIT realizujących podejście terytorialne w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027</i>	
VI	Cel i uzasadnienie badania	Celem badania jest ocena wpływu interwencji wspierających zintegrowany rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy, w zakresie kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich a także w celach szczegółowych FEDS, gdzie instrumenty terytorialne będą korzystały ze wsparcia. Działania

		realizowane będą na obszarach miast i ich obszarów funkcjonalnych w zakresie realizacji kluczowych przedsięwzięć wynikających ze strategii ZIT/IIT.
	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Jak funkcjonuje system podejścia terytorialnego w ramach FEDS 2021-2027 (czy wpływa pozytywnie czy negatywnie na wdrażanie inwestycji)? • Jaki jest wpływ podejścia terytorialnego na realizację celów, w tym osiągnięte wartości docelowe wskaźników? • Na jakich obszarach (miejskich czy wiejskich) interwencje przyniosły najbardziej wymierne efekty? • Czy środki FST dla ZIT, których dotyczą, przyniosły zamierzony i wymierny efekt w postaci inwestycji? Czy typy projektów dedykowane do wsparcia w ramach tych środków odpowiadały na zidentyfikowane problemy w ramach ZIT? • W jakim stopniu wsparcie oferowane z FEDS 2021-2027 jest trafne? • Jak wyglądała komplementarność pomiędzy wsparciem udzielanym w ramach FEDS z innymi programami? • W jakim stopniu interwencja dopasowana jest do potrzeb odbiorców? • W jakim stopniu prowadzona interwencja miała charakter zintegrowany w odniesieniu do Strategii ZIT/IIT oraz realizowanych projektów? • Jakie obszary gospodarki otrzymały największe wsparcie? Czy wsparcie powinno zostać zaadresowane w inny sposób?
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, ZIT, IIT • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)
	Zakres danych	Zakres danych w posiadaniu IZ i IT; CST2021; Wcześniej przeprowadzone badania ewaluacyjne; dane monitoringowe; informacji pochodzących z wniosków o dofinansowanie projektów; danych pozyskanych od beneficjentów, na temat zmian wywołanych realizacją interwencji; Strategii ZIT/IIT
	Orientacyjny budżet	400 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	II-III kw. 2027 r. – III kw. 2028 r.
	<i>Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska</i>	
VII	Cel i uzasadnienie badania	Ocena interwencji w ramach priorytetu 1 pod kątem weryfikacji rozwoju i wzmacniania potencjału badawczo-rozwojowego, wsparcia działań ukierunkowanych na wzrost innowacyjności gospodarki regionu przekładającego się na transfer wiedzy i technologii do przedsiębiorstw; weryfikacji wsparcia MSP, w tym także w zakresie innowacyjności w

		województwie dolnośląskim, z uwzględnieniem wdrażania FEDS 2021-2027, ze szczególnym uwzględnieniem analizy wpływu Programu na poziom innowacyjności, konkurencyjności oraz internacjonalizacji przedsiębiorstw województwa dolnośląskiego. Badanie zakresem obejmuje również ocenę skuteczności i efektywności wsparcia internacjonalizacji przedsiębiorstw w zakresie rozwoju RIS.
	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu wsparcie jest dopasowane do potrzeb przedsiębiorstw? • Jaki jest wpływ wsparcia na rozwój przedsiębiorstw? • Jaki jest wpływ interwencji na rozwijanie regionalnych specjalizacji? • Czy udzielone wsparcie przynosi zakładane skutki na poziomie wspartych przedsiębiorstw? • Jakie są efekty wsparcia jednostek naukowych oraz szkół wyższych w ramach FEDS 2021-2027? • Jak dzięki wspartym w ramach priorytetu projektom zwiększył się stopień wykorzystania w gospodarce wyników badań naukowych i prac rozwojowych? • W jaki sposób udzielone wsparcie wpłynęło na transfer wiedzy w regionie oraz na poziom innowacyjności województwa? • Jakie czynniki wpłynęły na skuteczność wsparcia przedsiębiorstw, a jakie je ograniczały? • Jaka jest efektywność kosztowa osiągniętych efektów? • W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać za trwałe?
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)
	Zakres danych	Dane pierwotne: informacje z dokumentów programowych np. rozporządzenia ogólne, Umowa partnerstwa, FEDS, SzOP, dane statystyki publicznej; Dane zastane: dane z systemu realizacji/wdrażania FEDS, informacje od wnioskodawców/beneficjentów/expertów FEDS, dane statystyki publicznej, dane z wniosków o dofinansowanie
	Orientacyjny budżet	300 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	I kw. 2028 – I kw. 2029 r.
VIII	<i>Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku</i>	
	Cel i uzasadnienie badania	Ocena interwencji w ramach priorytetu 2 pod kątem jej wpływu na środowisko, gospodarkę niskoemisyjną, zdolności prowadzenia działań zmierzających w kierunku zeroemisyjności. Badanie swoim zakresem obejmować będzie cztery cele szczegółowe skupiające się w obszarach efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, gospodarki wodno-

	ściekowej, bioróżnorodności. Przeprowadzenie badania pokaże uzyskany efekt w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych i pyłów do atmosfery
Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Jakie są efekty w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i pyłów poszczególnych inwestycji? • Które z inwestycji są najbardziej efektywne w tym zakresie? Jakie czynniki decydują o największej efektywności? • Jak zwiększył się udział OZE dzięki interwencji z FEDS? • Jak inwestycje prowadzone w obszarze gospodarki wodno-ściekowej wpłynęły na spełnienie wymogów określonych w dyrektywie ściekowej? • Na jakich obszarach (miejskich czy wiejskich) interwencja przyniosła najbardziej wymierne efekty? • Jakie były bariery w realizacji projektów? • Jak należy ocenić trafność realizowanych interwencji? • W jakim stopniu oceniane wsparcie było efektywne?
Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, DIP • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)
Zakres danych	Dane pierwotne: informacje z dokumentów programowych np. rozporządzenia ogólne, Umowa partnerstwa, FEDS, SzOP, dane statystyki publicznej, literatura fachowa; Dane zastane: dane z systemu realizacji/wdrażania FEDS, informacje od wnioskodawców/beneficjentów/expertów FEDS, dane statystyki publicznej
Orientacyjny budżet	500 000,00 PLN
Orientacyjny termin badania	I kw. 2028 r. – I kw. 2029 r.
<i>Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach priorytetu Fundusze Europejskie na rzecz mobilności miejskiej oraz mobilności Dolnego Śląska</i>	
IX	<p>Cel i uzasadnienie badania</p> <p>Zakres badania oceni wpływ inwestycji transportowych na sytuację społeczno-gospodarczą województwa dolnośląskiego w zakresie transportu zbiorowego, rozwoju i modernizacji taboru poprzez zakup taboru niskoemisyjnego, ograniczenia indywidualnego ruchu poprzez np. rozwój ruchu rowerowego.</p> <p>Dodatkowo badana będzie tzw. „mobilność miejska”, czyli ocena wpływu interwencji transportowych w zakresie rozwoju i udoskonalania zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności poprzez zwiększenie roli zrównoważonego transportu zbiorowego, w tym jego dekarbonizacji oraz poprawę efektywności sieci transportowych i bezpieczeństwa drogowego na obszarach funkcjonalnych miast.</p>

	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Czy i jaki jest wpływ inwestycji transportowych na mobilność mieszkańców regionu? • Czy i jakie efekty społeczne i ekonomiczne przyniosła realizacja projektów transportowych (np. na zatrudnienie)? • Jaka jest użyteczność różnych rodzajów transportu (dostępność ekonomiczna, przestrzenna i czasowa, jakość usług, preferencje, wybory modalne)? • Jaka jest trafność wspartych inwestycji ze względu na poprawę dostępności transportowej? • Jakie są bariery we wdrażaniu projektów? • W jakim stopniu oceniane wsparcie było efektywne? • Jak należy ocenić użyteczność wsparcia? • Które inwestycje są komplementarne wobec siebie? • Jaki jest stopień realizacji inwestycji w zależności od rodzaju transportu? Z czego wynikają ew. różnice w np. tempie planowanych prac? • Jak przebiegał proces realizacji inwestycji transportowych w regionie? • Na jakich obszarach (miejskich, podmiejskich czy wiejskich) interwencje przyniosły najbardziej wymierne efekty? • Jak należy ocenić użyteczność wsparcia?
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)
	Zakres danych	Dane pierwotne: informacje z dokumentów programowych np. rozporządzenia ogólne, Umowa partnerstwa, FEDS, SzOP, dane statystyki publicznej; Dane zastane: dane z systemu realizacji/wdrażania FEDS, informacje od wnioskodawców/beneficjentów/expertów FEDS, dane statystyki publicznej, dane z wniosków o dofinansowanie
	Orientacyjny budżet	350 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	I kw. 2028 r. – I kw. 2029 r.
	<i>Badanie efektów wsparcia udzielanego za pomocą instrumentów finansowych w ramach FEDS 2021-2027</i>	
X	Cel i uzasadnienie badania	Celem badania będzie oszacowanie efektów wsparcia udzielanego za pomocą instrumentów finansowych udzielanych w ramach FEDS 2021-2027.
	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	Badanie powinno udzielić odpowiedzi na główne pytania ewaluacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • Jak oceniana jest logika interwencji w zakresie instrumentów finansowych udzielanych w ramach FEDS 2021-2027?

		<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu poprzez zastosowanie instrumentów finansowych udało się osiągnąć zamierzone efekty wsparcia? • Jak różnicują się efekty różnych kategorii wsparcia? • Jakie czynniki wpływały na skuteczność wsparcia, a jakie je ograniczały? • Jak należy ocenić trafność stosowanych IF? • W jakim stopniu oceniane wsparcie za pomocą IF było efektywne? • Jak należy ocenić użyteczność wsparcia? • W jakim stopniu uzyskane efekty wsparcia można uznać za trwałe?
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM,, BGK, pośrednikami finansowymi • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)
	Zakres danych	Zakres danych w posiadaniu IZ – analiza danych zastanych, w szczególności dokumentacja programowa, SzOP, analiza wcześniejszych badań, dokumentacja projektowa.
	Orientacyjny budżet	300 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	I kw. 2028 r. – I kw. 2029 r.
XI	<i>Ewaluacja wpływu podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty FEDS 2021-2027</i>	
	Cel i uzasadnienie badania	Badanie wskazane zostało jako obowiązkowe w Wytycznych dotyczących ewaluacji polityki spójności na lata 2021-2027, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Celem badania jest dokonanie podsumowania dotychczasowych efektów realizacji FEDS 2021-2027.
	Główne przykładowe pytania i zagadnienia badawcze	<ul style="list-style-type: none"> • Jak funkcjonował system realizacji FEDS 2021-2027? • Czy wystąpiły istotne problemy w systemie realizacji? Jeżeli tak to jakie? • Jaki był wpływ systemu realizacji FEDS na efekty jego wdrażania? • Jaki jest postęp rzeczowy oraz rezultaty FEDS 2021-2027? • Jakie czynniki miały wpływ na osiągnięcie/nieosiągnięcie zakładanych rezultatów FEDS 2021-2027? • Jaki jest wpływ realizacji FEDS 2021-2027 na osiągnięcie celów programu? • Jaka jest efektywność programu, analiza osiągniętych efektów do poniesionych nakładów? • Które instrumenty wsparcia wykazują się najwyższą efektywnością?
	Zarys metodyki badania	<ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research),

		<ul style="list-style-type: none"> • wywiady indywidualne z przedstawicielami IZ FEDS, KM, IP • CAWI/CATI z Beneficjentami, • CAWI/CATI z Wnioskodawcami, • panel ekspertów, • analiza studiów przypadków (case study)
	Zakres danych	Zakres danych w posiadaniu IZ - analiza danych zastanych, w szczególności dokumentacja programowa, SzOP, analiza wcześniejszych badań, dokumentacja projektowa.
	Orientacyjny budżet	300 000,00 PLN
	Orientacyjny termin badania	II-III kw. 2028 r. – III kw. 2029 r.

Załącznik do uchwały nr 56/23
Komitetu Monitorującego Program
Fundusze Europejskie dla Dolnego
Śląska na lata 2021-2027
z dnia 11 grudnia 2023 r.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska
Dane teleadresowe

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

<p>JEDNOSTKA EWALUACYJNA REGIONALNEGO PROGRAMU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2021-2027</p>	<p>KONTAKT</p>
<p>Dział Programowania i Ewaluacji RPO Wydział Rozwoju Regionalnego Departament Gospodarki Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego</p>	<p>ul. Walońska 3-5 PL 50-413 Wrocław tel.: +48 (71) 71 776 95-26 e-mail: dpf@dolnyślask.pl</p>